

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Buda visszavétele*

Forrás: *Magyar Hírlap*

Bn.

1936. IX. 2.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy *9.439*

Hely

Idő *"1686/1936"*

Személy

Helyszám

BUDA VISSZAVÉTELE

A Nyugat összefogása a török ellen hozta meg 1686 szeptember másodikán Buda felszabadulását, utat nyitva Magyarországra a felszabadulása felé.

A Nyugat összefogása a török ellen — ez egyszerű szónak hangzik és egyszerű ténynek látszik, pedig az összefogás hiánya nélkül a török félhold nem jutott volna Budán át Bécs kapujáig. Az összefogás hiányának háromféle formája is volt. Először az egyszerű egoizmus, amely nem akart roszdulni akkor amikor — csak a szomszéd háza égett. Másodsor a rosszindulatú káröröm, amely elégtétellel nézte, hogy ég a szomszéd háza és kiszámította: mennyivel növekszik ezáltal saját hatalmi pozíciójának nyomatóka az európai egyensúly egyenletében. A harmadik forma pedig az egyik nyugati hatalom nyílt szövetsége volt a törökkel, a másik nyugati hatalom ellen...

Konstantinápoly bukása óta nem érte olyan csapás a keresztény világot, mint volt Buda eleste és a Buda ellen indult nagy offenzíva csak olyan elszigetelten találta a magyarokat, mint amilyen elszigetelten állott szemben Bizánc a törökkel 1453-ban. Nem csupán a történeti pátosz és a történeti kólorit tekintetében, de történetírói élelslátás és szélelslátás szerint is nagyszerűek. Gibbon monumentális könyvében azok a fejeze-

tek, amelyek Bizánc ostromát és bukását mondják el. Gibbon tételei és ítéletei szinte változatlanul igazak maradnak akkor is, ha a budai tragédiára alkalmazzák azokat. És szinte változatlanul igazak maradnak Gibbon tételei és ítéletei, ha az 1918 óta eltelt esztendőök eseményei mérlegeltetnek.

Nem csupán ott az analógia, hogy Buda megint fontos kulcspont, mert Buda megkerülésével nem lehet megoldani a Dunamedence problémáit és a Dunamedence problémáinak mellözésével nem lehet megoldani az európai problémát. A Duna-vonal ma ugyanúgy, vagy talán még inkább európai vonal, mint volt a török veszedelem idején. De az analógia igaz marad sokkal szélesebb keretekben, sokkal szélesebb területeken is, az egész nyugati világra vonatkozóan. Mint ahogy igaz marad a másik analógia is, Buda visszavételéről s a nyugati világ összefogásáról. Egy eltéréssel.

Ma nem egy fenyegetett ország megmentésére vagy egy elesett ország felszabadítására kellene összefogni az azoknak az országoknak, amelyek a nagy európai hagyományokat, az európai civilizációt, az európai szellemet képviselik. Nincsen szükség az önzetlenségnek ilyen fokára, mert az európai civilizációt, az európai szellemet, tehát — sajátmagukat kellene megmenteniök az érdekelt államoknak. Elismervé végül gyakorlatilag is azt, amit elméletileg már régen elismertek: közös

az útja a lefelé hanyatlásnak, közös az útja a menekülésnek.

Most hogyan mentjük meg Európát, hogyan mentjük meg magunkat? Csak ez lehetett volna az okos és praktikus tengelykérdése a békekonferenciának. Mivel azt nem volt nehéz előrelátni: Európa egyik fele nem használhatja ki merev egyoldalúsággal a győzelmet Európa másik fele ellen úgy, hogy azt

ne sínylené meg egész Európa. A győztesek alig kevésbé, mint a legyőzöttek.

Vagy pedig kezdeteinek idején nagyon könnyű lett volna ártalmatlanná tenni a holsevizmust. Csak éppen újból megindult a számvetés: kinek árt többet az orosz szovjetrendszer megszilárdulása? És akinek kevesebbet ártott, az segített a szilárdulás folyamatánál, annak a rovására, akinek többet fog ártani... Vagy felmerültek a rövidlátóan kicsinyes üzleti szempontok és a kapitalista hatalmak egy része a magas haszon reményében felvértezte Lenin birodalmát arra, hogy a politikai harccon túl, kíméletlen gazdasági küzdelmet

indíthasson a kapitalista rendszer ellen.

Hosszadalmas volna végigmenni a rövidlátásnak, a kíméletlen egoizmusnak, az összefogás hiányának valóban grandiózus példáin. Itt van a Ruhrvidék megszállása, négy évvel a háború befejezése után. És átugorva sok mindent: itt van a szolidaritás hiánya vagy

inkább megtagadása a gazdasági világválság kibontakozásánál, mikor még mód lett volna lefékezni a katasztrófafolyamat továbbterjedését.

Buda visszavétele legyen most példa, intelem és bizonyíték arra: minden hi-

bának van jóvátétele és a hibák hosszú sorozatát is lehet reparálni. A kétszázötvenedik évforduló napján pedig talán szabad remélni, hogy megint Budavára körül fog megindulni és győzni az összefogási áramlat, amely ma is még könnyen segíthetné erőhöz, egészséghez, szép multjánál nem kevésbé szép jövőhöz Európát. Örömmel köszöntjük a sokfelől érkezett külföldi delegátusokat — az emlékeztetőket az 1686-ban sokfelől érkezett külföldi segítségre — és nagyon szeretnénk, ha szeptember második napján a delegátusok országa mind elgondolkoznának Buda visszavételének örök tanúságain.